

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Fredagen, den 12de Julii, 1771.

Slutet af N:o 27.

Staliga äro de omsorger, som tynga denne Mo-
 narquens arlar: Han ser in i alt igenom
 inga andra ögon, än sina egna, och tager af in-
 gen råd och uplysningar, utom af sig sjelf; hwar-
 före, när någon ändring, eller ny inrättning i
 Stats- eller Commerce=verket sker, wet hwarken
 Publicum eller någon enskilt däraf, förr än beslu-
 tet sättes i verkställighet, och då kan man wara
 förwissad, at alla swärigheter emot des mögeli-
 het intet allenast äro behörigen insedda, utan ock
 utur wågen rögd. Winner en ny författning till
 Landets upkomst och nytta en påsynstad lyckelig
 framgång; har man ingen därför at tacka, utan
 Hufwudet sjelf, som ock bör sätta Lemmarne i rö-
 relse, och huru stor och mångdubbel bör icke Ro-
 nungens satisfaction wara därwid, då Han för
 en nyttig anlägning icke har någon mer, än sig
 sjelf, at tacka! Huru wisstigen och ädelmodigt af
 en Regent handlat, då någon i god mening och
 C e affigt

affigt upfunnen ändring eller ny förfatning icke frönes med den lyckeliga utgång, som man förmodat, at Han därföre icke kan någon ställa mer än sig sjelf. Man har ordsak at säga, at den Preussiske Monarquens skarpsinnighet öfvergår widå det mål, hwartil människjor i gemen kunna hinna, och at Hans omsorg, at i så många och oändeligen olika ärender tänka och besluta, hwad som bör göras, röger de djupaste och widlöftigaste insigter: och ingen ting är mera förundransvärdt i alla Hans stora gerningar, än äfwen det, at Han, utan affigt på beröm och efterwerldens undran, i hwilken stora Mån söka sin odödelighet, icke kunnat göra hwad han gjordt annorledes, det är, at Han i alt, hwad Han sig företager, icke synes medelmåttig eller stor, utan större än andra människjor, utan at beslita sig vara det.

Ibland flera saker utom Berlin, som förtjena at ses, bör äfwen Lust-Slottet Mon Bijoux af en Främmande besökas. Det är et litet Slott, som fordom tjent til Residence för Konungens Fru Mor, men är nu mera icke frequenterat; därföre nog försummat, och altså, i lika öde med en hop Slott i Frankerike, just wårdslösadt. Det är allenast en wåning högt, och mycket lågt beläget. Det gör ifrån Stads sidan så liten parade, at man utan wågwisare passerar det förbi, utan at wetat. Ifrån trågårdss sidan har det tåmmeligen wackert utseende. I trågården ses ännu några statuer. Et Natural-cabinett och litet Bibliotheque

theque, som woro fordom där at se, äro flyttade
 annorstädes. Apartementerne äro icke alle me-
 blerade. Icke långt därifrån ser man Gref Keu-
 ses prägtiga Sommar-palais, som med Holländ-
 ska pengar lär wara upbyggt; efter han i Holland
 gjort sit rika Gifte: denne lustgård sadet mig
 kosta des Herre 200000 Riksd. Des största och
 dyrbaraste prydnad är onåfeligen det tornet, hwar-
 åst en watten-uphåsnings machine inneslutes,
 däråst man råknar i diversa etager, 18 stora kar
 eller reservoirer för det watten, hwarmed fontai-
 nerne sommar-tiden spela. Aldraöfwerst på top-
 pen af detta torn, som har ansenlig högd, sitter
 en förgylld Neptunus med sin treuddiga gaffel,
 och i hwart hörn under honom fyra andra Colo-
 saliska bilder. Här uppe har man en stön och
 tåmmelig ren prospect af hela Berlin. Detta torn
 kostar Gref Keuß ensamt 40000 Riksd. Hans
 prägtiga Palais i Staden wid Porcellains-Fa-
 briquen wittnar ej mindre om Mannens stora för-
 mögenhet. Et stycke från Keußiska trågården
 ligger Invalid-huset belåget, som oakadt icke
 kommande i pragt och widlöstighet emot det wid
 Paris, icke underlåter at wara en stor och bety-
 dande inråtning. Det har en pompeuse inscription
 af: Laeso sed inuicta Militi, och skal nu in-
 nehafwa 7 a 8000 lemstympade hjeltar. Oak-
 tadt detta husets widlöstighet, tiggas dock många
 wanføre soldater på gatorne i Berlin.

Götheborgske Wexel-Coursen.

Den 6 och 10 Julii.

Pond.	64 $\frac{1}{2}$	- -		64 $\frac{1}{2}$	- -	D. R:mt.
Amst.	59 $\frac{1}{2}$	- -		59 $\frac{1}{2}$	- -	M. R:mt.
Hamb.	63 $\frac{1}{2}$	- -		- - -	- -	M. R:mt.

Framkommer til Catechismi-Förhör: Måndagen Spannemålsqatans Note. Tisdagen Nwarnebergsgatans Note. Onsdagen Masthugget och Haga Noter.

Rundgörelser.

Som hos Magistraten flagat blifwet, at så wäl en del af Stadens Inwånare, som andre utom Staden boende Personer, företaget sig, at på afbrände och obebnade tomter inom Staden, hwilka de antingen sjelfwe ega, eller af andra hysra, låta samla och uplägga en myckenhet af gödsfel, den de sedermera, efter som deras beqwämlichkeit och årstidens bestaffenhet wil medgifwa, låta dels sfo- dels land-wägen til deras land-egendomar utföras, men af en sådan myckenhet tilhoppa samlad gödsfel, i synnerhet när warmare årstiden infaller, förordsakas en olidelig luft och stank, som beswärar icke allenast de fringboende Inwånare, utan ock alla andra, hwilka stola passera de gator, där sådana med gödsfel upfylte tomter äro belåne; förbensful och som det icke är mindre stridande emot en god Politie, at slikt gödsfel, afftrap och orenlighet upläggas och samlas inom Staden,

Staden, än at den upläggas utan före Stadsportarne wid Landsvägarne, hwilket genom Magistratens förra Publicationer är förbudet, och än ytterligare förbudet warder, helst den där af förorsakade stank ej allenast är olidelig, utan och lätteligen kan åstadkomma osund lufte och därmed förknippade sjukdomar; ty warder hwar och en, eho det wara må, antingen inom eller utom Staden boende, härigenom allswarligen och wid Tjugu Daler Silfvermynts wite, hälften til angifwaren och hälften til de fattige, förbudit, at både på egne och af andra hyrde tomter och platsar inom Staden låta samla och uplägga någon orenlighet, affkrap och gödsel, utan böra de, som slikt gödsel til sina planteringar och land-egendomar nytja willa, och den genom sine antagne gödsel-förare i husen och gårdarne eftersöka, wara förbundne, at den genast ur Staden föra, och antingen directe til den ort, hwaräst den nyttjas skal, frambringa, eller på aflägsne ställen utom Staden, där den hwarfen kan wara marken til Rada, eller förbifarande til mehn och olägenhet, uplägga låta, äfwen som och dem, hwilka ännu kunna hafwa gödsel-samlingar på obebygde platsar och tomter inom Staden, härmedelst wid ofwansagde Tjugu Daler S:mt wite föreläggas, at Ryndesammast och högst inom en månad ifrån denna Publications-dag hafwa tomterne och platsarne därifrån frie och rengjorde. Och som Magistraten tillika förmärkt det ossick af en del gödsel-förare, at de, wid gödsels afförande med prommar, framköra

och wid hamne-fajerna upläggga stora högarne där af, til at efter hand i prommarne inlastas, hwarigenom den länge nog på fajorne liggande blifwer, och både elakt utseende och ond luft förordsafar. I synnerhet hafwa någre tagit sig före, at göra Stadens stora Torg, wid östra sidan, til lastage-plats för sådan gödsels afförande; fördenskul warda alle de, som gödsel i prommarne utföra willa, härigenom allwarligen och wid Tio Daler S:mts wite, hålsten til angifwaren och hålsten til de fattige, förbudne, at wid hamne-fajorne upläggga någon gödsel til lastning i prommar, utan bör den ej fortare til fajen afföras, än den genast i prommen kan utstörtas, då ock prommarne böra wara försedde med så kallade bryggor af bräder, som råcka från brädden af fajen öfwer rellingen på prommen eller båten, at icke något där af må spillas och upfylla hamnarne. Och som Stadens stora Torg i synnerhet bör hållas snygt och rent, dels för den dageliga wakt-paraden skul, dels ock til spatsering för Stadens Inwånare, som ock at ankommande fartyg och båtar måge där wid fritt och obehindradt kunna anläggga; altså warder härigenom kundgjordt, det wid bemäldte wite af Tio Daler S:mt, hädanefter ingen må nytja fajerne af Stadens Torg til gödsels inlastande, widare än den gödsel, som wid Torgets renfopande efter wanligheten kan samlas, och därifrån nödwändigst måste afföras, Holande Stads-betjenterne wara berättigade, at anhålla och i Stads-Tyggården insätta de hästar och fär-
ror,

ror, som härwid af gödsel-förare brukas, till des det föresatta witet blifwit betalt. Alliggandes det Stads-Fiscalen så wäl sself, som genom wederbörande Torg- och Hamne-Fogde, samt öfriga Stads-betjenter, at uppå werkställigheten af denna Magistratens Publication hafwa noga eftersyn, emedan i annat fall, och där befinnas Skulle, at Stads-betjenterne sedt igenom fingren med någon, eller försummadt at angifwa förbrytaren, då pröfwas kan, at de sådant wetat, böra til lika wite med förbrytaren wara försalne. Götheborgs Rådhus, den 28 Junii, 1771.

Borgmästare och Råd.

På Stads Auctions-kamaren blifwer, nästkommande Torsdag, för framlidne Herr Landt-Räntemästaren Scharps Sterbhus räkning, följande strömbåte-andelar uti godt stånd, med des Prä-rättigheter, genom up- och afflag försälde; näml. tre fjerdedelar uti Bockerbåten N. 7; en half uti Kronan N. 8; en fjerdedel uti Stjernan N. 14; en half uti Swan N. 15, och en niandedel uti Drufwan N. 18: jämwäl en hop säng- och lin-fläder, samt åtskilliga wakra böcker, mest Tyfka; hwilket til hogade köpares underrättelse meddelas.

Skulle någon åstunda waror från Hamburg, så blifwer lågenhet med Helfria Brigantineh Sara, Skepparen Lorens Fries, som med första därifrån hitwäntas: närmare underrättelse århåles hos Måklaren Herr Thomas Carlsson.

Et halft Frälse-hemman, Östergårde, beläget på Hisingen, i Säfwe Pastorat och Björnlanda socken, utbjudes til salo. Närmare underrättelse meddelas munteligen.

Hos Herr N. Ph. Sterdahl är nyligen infömmet extra färskt smör.

Hos Herr Olof Ström finnas tvåänne lediga hwalvda källare at hyra, samt en wind, hwilka straxt kunna tilträdas: om hyran accorderas med Egaren.

Twoänne rum och kök, jämte wisterhus, tjenliga för et litet hushåll, äro lediga at uthyras nästkommande Michaelis. Mera munteligen.

Uti Masthugget, midt för torget, är hos Kroono-Befalningsmannen, Herr Jonas Simberg, en underwåning af 5 rum med kök samt wedbod, icke förtigande et afdelt rum i källaren, at hyra, och til nästa Michaelis lediga. Likaledes är en öfwerwåning näst intil, hos Madame Lundstedt, af 4 rum med kök, samt wind öfwer, ledig at hyra.

På Sillegatan, 2ne hus från wallen, är, för en ungarl, en tapitserad kamare ledig, at genast tilträdas. På samma ställe blir nästkommande Michaelis en stuga och kök lediga.

Åstundar någon en färsk Amma från landet; så lemna jag underrättelse, hwar den säs.

Utselliga nya Svenska, Engelska och Fransöfiska böcker finnas til köps hos Bokbindare-Åldermannen Lundberg, enligt Friska Förtekingar, med utsatta låga priser.